

Slovenije. Predstavila je rezultate primerjave dveh promocijskih nemških besedil o Piranu.

Šarolta Godnič Vičič je v referatu z naslovom Ukročena Slovenija: podobe Slovenije v potopisnih člankih angleškega časopisa *The Guardian* analizirala trinajst člankov o Sloveniji, objavljenih med letoma 2000 in 2008. Ugotovila je, da avtorice in avtorji s svojimi zgodbami po eni strani sicer pomagajo bralkam in bralcem osmisliti neznane dežele in njihove kulture, vendar pa jim je pri tem pomembnejša predstavitev svojega videnje dežele in njenih ljudi kot pa čim bolj objektivna podoba obiskanih krajev in ljudi.

Andrej Drapal je v prispevku Slovenska dimenzija medkulturnega dialoga v turizmu konceptualno zamejevanje slovenske kul-

turne identitete predstavil s pomočjo memetike kot podlage za znamčenje, trženje in tržno komuniciranje.

Zadnja je svoj referat Domače prebivalstvo je ključno za uspeh znamke države v tujini: primer nove znamke »I feel Slovenia« ali »Slovenijo čutim« predstavila Nuša Petek.² Njena raziskava je temeljila na predpostavki o pozitivnem odzivu Slovencev na omenjeni slogan, iz česar je sklepala o njegovi uspešnosti. Ker pa se ljudje s sloganom niso identificirali, bo o njem potreben dodaten razmislek.

² Soavtorica prispevka Maja Konečnik Ruzzier, ki se posveta ni udeležila.

SKRB ZA DEDIŠČINO SKOZI AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO

Mechelen, 23.–24. marec 2009

V Evropi na področju dediščine deluje veliko število nevladnih organizacij, ki pa so večinoma med sabo slabo povezane, z različnim prostorskim obsegom delovanja, od regionalnega do evropskega, ter večinoma osredotočene na snovno, nepremično dediščino. Zanje so značilne tudi različne pravnoformalne oblike (društva, zveze, zasebni zavodi, ...) ter s tem povezani različni viri in problemi financiranja. Zato se na pobudo treh flamskih nevladnih organizacij in ob podpori flamske vlade z namenom vzpostavitve enotnega, javno dostopnega registra vseh evropskih NVO, ki delujejo na področju (kulturne) dediščine, izmenjave informacij, primerov dobrih praks in kontaktov, spodbujanja transnacionalnega sodelovanja pri projektih, ipd., trenutno izvaja mednarodni projekt inventarizacije dediščinskih organizacij v Evropi – IHOE (*Inventory of Heritage Organisations in Europe*, www.heritage-organisations.eu). Register je še vedno odprt za nove vpise, trenutno pa je iz cele Evrope registriranih okoli 340 organizacij.

Eden od rezultatov pričujočega projekta je tudi mednarodna konferenca *Heritage Care through Active Citizenship* (Skrb za dediščino skozi aktivno državljanstvo), ki je med 23. in 24. marcem 2009 potekala v belgijskem mestecu Mechelen, podprl pa jo je tudi Svet Evrope. Na konferenci je sodelovalo več kot 190 strokovnjakov, akademikov, študentov, predstavnikov javnega in zasebnega sektorja, delujočih na področju varovanja, ohranjanja in razvoja dediščine. Osrednje teme predavanj in delavnic so bili aktivno državljanstvo, iniciative od spodaj navzgor (*bottom-up*), lokalno, nacionalno in transnacionalno mreženje, prostovoljstvo, mediji in dediščina, izobraževanje s področja dediščine ter aktivna vloga NVO-jev pri oblikovanju posameznih nacionalnih politik in skupne evropske politike varstva dediščine (npr. Deklaracija Sveta Evrope o vlogi prostovoljnih organizacij na področju kulturne dediščine, Portorož, 2001 in Okvirna konvencija Sveta Evrope o vrednosti kulturne dediščine za družbo, Faro 2005) ter razširjanju širšega koncepta dediščine (UNESCO Konvencija o

varovanju nesnovne kulturne dediščine, Pariz 2003).

Nekaj poudarkov s konference:

- pri izgradnji demokratične družbe je vloga prostovoljnih organizacij, ki delujejo na področju kulturne dediščine, bistvenega pomena;
- za ohranjanje dediščine sta pomembni tako lokalna kot tudi širša evropska zavest o njenem identitetnem pomenu; dediščina je dinamični vir razvoja družbe, pristop od spodaj navzgor odpravlja (birokratske, naravne, kulturne, politične) meje in spodbuja inovacije; nasprotno velja za pristop od zgoraj navzdol, saj vlad posameznih držav pogosto ne zanima, kaj se z dediščino dogaja čez mejo;
- v Evropi je še vedno premalo združenj dediščinskih organizacij (Europa Nostra, Culture Action Europe, The European Heritage Network, IHOE); največ jih je na severu in zahodu Evrope, manj pa na jugovzhodu in vzhodu (South East European Heritage Network);
- obstoječa združenja dediščinskih organizacij imajo premajhen vpliv na evropsko politiko, organizacije pa so na splošno premalo seznanjene z možnostmi pridobivanja evropskih sredstev preko javnih razpisov ter z delovanjem za njih ključnih evropskih institucij;
- prednost vključenosti v evropska združenja je široka podpora, ki jo lahko neka članica pri reševanju svoje lokalne ali nacionalne dediščinske problematike prejme od drugih držav;
- diskusija o kulturni dediščini se ne bi smela odvijati le v Bruslju, temveč po vsej Evropi; politika EU bi morala biti bolj prilagojena majhnim NVO (mikrofinanciranje, mikrobirokracija), morala pa bi tudi bolj upoštevali mnenja lokalnih strokovnjakov;
- vez med dediščino, ekonomskimi/podjetniškimi priložnostmi in političnimi odločitvami je pogosto spregledana;

* Tatjana Vokić, prof. geografije in univ. dipl. literarna komparativistka, Center domače in umetnostne obrti. 9241 Veržej, Puščenjakova 1, E-naslov: center.duo@iol.net

Mechelen, staro mesto jedro.
Foto: Tatjana Vokić, 23. 4. 2009

- javnost bi morala imeti dostop do obnove kulturne dediščine (primer dobre prakse so konservatorska dela National Trusta);
- pri varovanju dediščine je treba spodbujati sodelovanje z nečlanicami EU, interdisciplinarnost in medsektorsko povezovanje.

Delavnica o čezmejnih povezavah.
Foto: Tatjana Vokić, 23. 4. 2009

Več informacij o konferenci je na spletni strani www.heritageorganisations.eu. Eden od sklepov, glede na nepričakovano številčno udeležbo, pa je bil, da bi bilo vsekakor smiselno nadaljevati s tovrstnimi srečanji evropskih dediščinskih NVO tudi v prihodnje, vsakič v drugi državi gostiteljici.

ALEKSANDRIJA – PO POTEH IN SLEDEH ŽENA, DEKLET IN ŠOLSKIH SESTER NA ZAČASNEM DELU V EGIPTU

Egipt in predvsem mesto Aleksandrija sta s Slovenijo povezana s posebnimi vezmi. Žensko delo in začasno izseljevanje v Egipt, ki sta včasih trajala vso delovno ali življenjsko dobo, sta šele v zadnjih nekaj letih del slovenske kulturne zgodovine in zavesti, Egipt pa je v zavesti Slovencev predvsem prvovrstna turistična destinacija. Sama sem Egipt in Aleksandrijo doživela na različne načine – kot turistka, etnologinja, Primorka, predvsem pa kot ženska. Razumevanje življenjskih zgodb izseljenk na začasnem delu nekdaj in danes je bila stalnica v različnih trenutkih potovanja »po sledeh« omenjenih žena in deklet.

Prvo potovanje je bilo turistično – z novodobno ladjo smo se s skupino prijateljev januarja 2007 preko turistične agencije odpravili na križarjenje po vzhodnem Mediteranu. Analogija z nekdanjimi potovanji slovenskih izseljencev je seveda nemogoča. Pa vendar – raziskave dela in življenja primorskih aleksandrink, predvsem varuš, vzgojiteljic, guvernant in spremljevalk dokazujejo, da so z družinami, pri katerih so delale, redno potovale iz Aleksandrije na dopust v Evropo. Dekleta in žene so potovale in bivale skupaj z družino v prostorih, namenjenih višjemu sloju in pri tem izkusile podobno razkošje kot mi na naši ladji. Specifična struktura turistov na tovrstnih križarjenjih kot novem načinu modernega turističnega potovanja, dostopnega tudi plitvejšim

žepom, omogoča vpogled v način življenja »postreženih« in »strežnikov«. Ogromna potniška ladja s tisoč člani posadke in dva tisoč potniki je pravo malo mesto, potovanje pa skoraj preveč razkošno. »Strežniki« pospravijo sobo, hrane je na pretek in še več, animatorji skrbijo za razvedrilo, poskrbljeno je za ples, gledališke in varietejske predstave, na ladji je zdravniška ambulanta, pa tudi casino (bolj ali manj prazen), takorekoč vse, kar si »postreženi« potnik lahko zaželi. Ko sem na to malo plavajoče mesto pogledala s etnološkimi očmi, sem pravzaprav pogrešala le še eno komponento kulturnega okolja, ki si ga ustvarjamo ljudje v stalnih bivališčih – kotichek, kjer se človek umiri, dobi stik s svojo duševnostjo in z duhovnostjo. Ker pa sodi turistična ladja kot začasno bivališče v industrijo zabave, se verjetno lastnikom zdi tovrstna »dodana vrednost« za tedensko ali dvotedensko bivanje nepotrebna. Množica potnikov in služinčadi različnih narodov in ras skrbi za vtis globalizacije, kjer se kulturne, rasne, narodne ali verske razlike stapljajo v medsebojni toleranci. Pogovor s »strežnicami« pa je razkril analogije z našimi aleksandrinkami – stregle so nam žene in dekleta iz Romunije, Filipinov, Indonezije, ki so doma pustile otroke in družino ter za boljši zaslužek za šest mesecev šle »služit« na ladjo. Pot iz Evrope v Egipt čez morje, ob prostranosti modrine in sonca, pa

* Mag. Inga Miklavčič-Brezigar, dipl. etnol. in prof. angleščine, kustodinja, Goriški muzej, 5000 Nova Gorica, Grad Kromberk, Grajska 1, E-mail: inga.brezigar@yahoo.com